

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНТЕГРОВАНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
Кафедра товарознавства, стандартизації та сертифікації

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

на тему: **"ТОВАРОЗНАВЧА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ОЦІНКА
ЯКОСТІ БЕЗАЛКОГОЛЬНИХ НАПОЇВ"**

Виконав: здобувач 4 курсу, групи 4ТСо
спеціальності: 076-Підприємництво, торгівля та
біржова діяльність

Керівник:

Рецензент

Бесараб Н.О.

Калінський Є.О.

Соболева Л.О..

Хмельницький – 2025

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет	інтегрованих технологій
Кафедра	товарознавства, стандартизації та сертифікації
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Спеціальність	076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Євтушенко В.В.

„17” січня 2025 року

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА БЕСАРАБА НІКІТИ ОЛЕКСАНДРОВИЧА

1. Тема роботи "Товарознавча характеристика та оцінка якості безалкогольних напоїв"

керівник роботи: к.т.н., доцент Калінський Євген Олександрович

затверджена наказом вищого навчального закладу від „17” січня 2025 року № 64-с.

2. Строк подання здобувачем роботи: 05.06.2025 р.

3. Вихідні дані до роботи: матеріали переддипломної практики та літературних джерел.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

Розділ 1. Теоретичні основи товарознавчої характеристики безалкогольних напоїв .

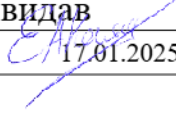
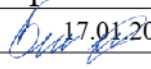
Розділ 2. Товарознавча характеристика та оцінка якості безалкогольних напоїв.

Розділ 3. Охорона праці.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень):

10 рисунків, 19 таблиць.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1-3.	Калінський Є.О., к.т.н., доцент	 17.01.2025	 17.01.2025

7. Дата видачі завдання 17.01.2025 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

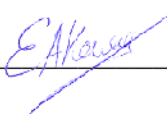
	Назва етапів випускної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Розділ 1. Теоретичні основи товарознавчої характеристики безалкогольних напоїв	17.01.25 – 24.03.25	
2.	Розділ 2. Товарознавча характеристика та оцінка якості безалкогольних напоїв	25.03.25 – 09.04.25	
3.	Розділ 3. Охорона праці	10.04.25 – 05.06.25	

Здобувач

Бесараб Н.О.

Керівник роботи

Калінський Є.О.

АНОТАЦІЯ

Обсяг: 77 сторінок друкованого тексту, 10 рисунків, 19 таблиць, 44 літературних джерела.

У кваліфікаційній роботі бакалавра досліджено теоретичні та практичні аспекти товарознавчої характеристики та оцінки якості безалкогольних напоїв на прикладі магазину "Тайстра" м. Хмельницький. Метою дослідження було вивчення історії розвитку ринку безалкогольних напоїв, аналіз їх класифікації та асортименту, дослідження технологічних особливостей виробництва та проведення органолептичної оцінки якості різних груп безалкогольних напоїв. У роботі проаналізовано історичний розвиток ринку безалкогольних напоїв у світі та Україні, досліджено сучасну класифікацію та асортимент безалкогольних напоїв, а також розглянуто особливості формування асортименту в торговельних підприємствах. Встановлено, що український ринок безалкогольних напоїв характеризується значною диверсифікацією продукції та активним розвитком нових категорій напоїв, зокрема функціональних та оздоровчих. За результатами аналізу діяльності магазину "Тайстра" та структури асортименту безалкогольних напоїв виявлено, що найбільшу частку в обсязі реалізації займають мінеральні та питні води (25,7%) та солодкі газовані напої (25,0%). Проведено аналіз показників асортименту та його динаміки, який показав зростання загальної кількості товарних позицій на 19,9% за 2021-2023 роки, з найбільшими темпами у сегменті функціональних напоїв (70,0%) та холодних чаїв (53,3%). На підставі дослідження технологічних особливостей виробництва різних груп безалкогольних напоїв визначено їх вплив на споживні властивості продукції. Проведено органолептичну оцінку якості безалкогольних напоїв, представлених в асортименті магазину "Тайстра", за результатами якої визначено найкращі зразки в кожній товарній групі. Найвищу загальну оцінку серед усіх досліджуваних напоїв отримав "Львівський квас" (4,90 бала) завдяки використанню натуральної сировини та

традиційної технології виробництва. Практичне значення одержаних результатів полягає в можливості їх використання в діяльності магазину "Тайстра" для оптимізації асортименту безалкогольних напоїв та підвищення якості обслуговування споживачів. Результати дослідження також можуть бути корисними для інших торговельних підприємств, що займаються реалізацією безалкогольних напоїв.

Ключові слова: безалкогольні напої, товарознавча характеристика, асортимент, органолептична оцінка, мінеральні води, солодкі газовані напої, соки, енергетичні напої, квас, функціональні напої.

ABSTRACT

Volume: 77 pages of printed text, 10 figures, 19 tables, 44 literary sources.

The bachelor's qualification work investigates theoretical and practical aspects of commodity characteristics and quality assessment of non-alcoholic beverages using the example of "Taistra" store in Khmelnytskyi. The purpose of the study was to examine the history of the non-alcoholic beverage market development, analyze their classification and assortment, research technological features of production, and conduct organoleptic quality assessment of various groups of non-alcoholic beverages. The paper analyzes the historical development of the non-alcoholic beverage market globally and in Ukraine, examines the modern classification and assortment of non-alcoholic beverages, and considers the peculiarities of assortment formation in commercial enterprises. It has been established that the Ukrainian non-alcoholic beverage market is characterized by significant product diversification and active development of new beverage categories, particularly functional and health-promoting ones. Analysis of "Taistra" store operations and the structure of non-alcoholic beverage assortment revealed that mineral and drinking water (25.7%) and sweetened carbonated beverages (25.0%) hold the largest share in sales volume. The assortment indicators and dynamics analysis showed a 19.9% increase in the total number of product items during 2021-2023, with the highest growth rates in the functional beverages segment (70.0%) and cold teas (53.3%). Based on the study of technological features of production for various groups of non-alcoholic beverages, their impact on the consumer properties of products was determined. An organoleptic quality assessment of non-alcoholic beverages presented in the "Taistra" store assortment was conducted, which identified the best samples in each product group. "Lvivskyi Kvas" received the highest overall score (4.90 points) among all studied beverages due to the use of natural raw materials and traditional production technology. The practical significance of the obtained results lies in the possibility of their application in "Taistra" store operations to optimize the assortment of non-

alcoholic beverages and improve customer service quality. The research results can also be useful for other commercial enterprises engaged in non-alcoholic beverage sales.

Keywords: non-alcoholic beverages, commodity characteristics, assortment, organoleptic assessment, mineral waters, sweetened carbonated beverages, juices, energy drinks, kvass, functional beverages.

РЕФЕРАТ

В даній роботі розкривалась тема: "Товарознавча характеристика та оцінка якості безалкогольних напоїв". В роботі розглядаються такі питання: історія розвитку ринку безалкогольних напоїв в Україні та світі; класифікація та асортимент безалкогольних напоїв; характеристика діяльності магазину "Тайстра" м. Хмельницький; аналіз асортименту безалкогольних напоїв на досліджуваному підприємстві; технологічні особливості виробництва різних груп безалкогольних напоїв; проведення органолептичної оцінки якості мінеральних вод, солодких газованих напоїв, соків, енергетичних напоїв, холодних чаїв, квасу та функціональних напоїв. Досліджено структуру та динаміку асортименту безалкогольних напоїв у магазині "Тайстра", проведено АВС-аналіз та вивчено сезонні особливості формування асортименту. Визначено фактори, що впливають на органолептичні показники безалкогольних напоїв, та проаналізовано споживчі переваги щодо їх органолептичних властивостей.

Робота має 77 сторінок друкованого тексту, 10 рисунків, 19 таблиць. При написанні роботи використано 44 літературних джерела.

ЗМІСТ

ВСТУП	10
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТОВАРОЗНАВЧОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ БЕЗАЛКОГОЛЬНИХ НАПОЇВ	12
1.1. Історія розвитку ринку безалкогольних напоїв в Україні та світі	12
1.2. Класифікація та асортимент безалкогольних напоїв.....	17
РОЗДІЛ 2. ТОВАРОЗНАВЧА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ОЦІНКА ЯКОСТІ БЕЗАЛКОГОЛЬНИХ НАПОЇВ	26
2.1. Характеристика діяльності магазину "Тайстра" м. Хмельницький.....	26
2.2. Аналіз асортименту безалкогольних напоїв на досліджуваному підприємстві.....	30
2.3. Технологічні особливості виробництва безалкогольних напоїв.....	44
2.4. Органолептична оцінка якості безалкогольних напоїв	53
РОЗДІЛ 3. ОХОРОНА ПРАЦІ	65
3.1. Нормативно-правове регулювання охорони праці на підприємствах торгівлі	65
3.1.1. Основні законодавчі акти у сфері охорони праці	65
3.1.2. Підзаконні нормативно-правові акти з охорони праці.....	66
3.1.3. Державні стандарти та нормативні документи	68
3.1.4. Локальні нормативні акти підприємств торгівлі	68
3.1.5. Відповідальність за порушення законодавства про охорону праці	69
3.1.6. Специфіка нормативно-правового регулювання охорони праці ...	70
ВИСНОВКИ.....	72
СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ.....	74

ВСТУП

В умовах інтенсивного розвитку споживчого ринку та зростання конкуренції між виробниками безалкогольних напоїв особливої актуальності набувають питання розширення асортименту, підвищення якості та безпечності продукції. Безалкогольні напої становлять важливу частину щоденного раціону людини та відіграють суттєву роль у забезпеченні водно-сольового балансу організму. Сучасний ринок безалкогольних напоїв характеризується значним різноманіттям продукції, появою нових категорій функціональних та оздоровчих напоїв, запровадженням інноваційних технологій виробництва. Водночас зростають вимоги споживачів до якості, натуральності складу та екологічності напоїв. Це зумовлює необхідність проведення комплексних досліджень товарознавчих характеристик та якості безалкогольних напоїв для формування оптимального асортименту в торговельних підприємствах та забезпечення високого рівня задоволеності споживачів.

Мета дослідження полягає у проведенні товарознавчої характеристики та оцінки якості безалкогольних напоїв різних груп на прикладі магазину "Тайстра" м. Хмельницький.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання:

1. Дослідити історію розвитку ринку безалкогольних напоїв в Україні та світі, проаналізувати сучасні тенденції його розвитку.
2. Розглянути класифікацію та охарактеризувати асортимент основних груп безалкогольних напоїв.
3. Проаналізувати особливості формування асортименту безалкогольних напоїв у торговельних підприємствах.
4. Надати загальну характеристику діяльності магазину "Тайстра" м. Хмельницький.

5. Дослідити структуру, показники та динаміку асортименту безалкогольних напоїв у магазині "Тайстра".
6. Вивчити технологічні особливості виробництва основних груп безалкогольних напоїв та їх вплив на споживні властивості продукції.
7. Провести органолептичну оцінку якості різних груп безалкогольних напоїв, представлених в асортименті магазину "Тайстра".
8. Розробити рекомендації щодо оптимізації асортименту безалкогольних напоїв у магазині "Тайстра".

Об'єктом дослідження є безалкогольні напої різних груп, представлені в асортименті магазину "Тайстра" м. Хмельницький.

Предметом дослідження є товарознавчі характеристики, показники якості та споживні властивості безалкогольних напоїв, а також фактори, що впливають на формування асортименту безалкогольних напоїв у торговельних підприємствах.

У роботі використано загальнонаукові та спеціальні методи, зокрема: системний аналіз і синтез, порівняння, узагальнення, класифікація, АВС-аналіз, органолептичні методи оцінки якості, статистичні методи обробки даних, графічний метод.

Інформаційною базою дослідження слугували наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених з питань товарознавства та технології виробництва безалкогольних напоїв, нормативно-технічна документація, статистичні дані Державної служби статистики України, результати маркетингових досліджень ринку безалкогольних напоїв, звітна документація магазину "Тайстра", результати власних досліджень асортименту та якості безалкогольних напоїв.